

A HADTÁPBIZTOSÍTÁS ELMÉLETE

A gazdálkodásról

*Dr. Lapos Mibály vezérőrnagy,
a hadtudományok kandidátusa*

Az MN hadtápjá a takarékos és hatékony gazdálkodás megvalósítására mindig megfelelő figyelmet fordított. Ennek köszönhető, hogy a VI. ötéves terv célkitűzéseit teljesítettük, mely alapvetően abban jut kifejezésre, hogy a tervidőszakban meg tudtuk őrizni a személyi állomány ellátásában 1980-ban elért színvonalat, sőt helyenként, ha szerény mértékben is, de sikerült azt javítani.

Amellett, hogy a rendelkezésünkre bocsátott lehetőségekből biztosítani tudtuk az MN-el összhangban a hadtáp tervszerű és arányos fejlesztését, gazdálkodási rendünket számos tekintetben a takarékoság és hatékonyság irányában fejlesztettük. Gondoljunk csak a laktanyahadtáp, a diszpécserjellegű szállítások bevezetésére, az üzemanyag-felhasználás premizálására, a fegyveres testületek közötti együttműködés és az üdülőinkben nyújtott szolgáltatások fejlesztésére, valamint azokra az eredményekre, amelyeket a csapatainknál elérték a kiegészítő gazdaságok működése, a többmenüs étkeztetés bevezetése, a szolgáltatások bürokrácia mentes hozzáférhetőségének biztosítása tekintetében. Az elért eredmények meggyőzőek, ugyanakkor látni kell, hogy minden területen a hatékonyság fokozása terén még számos mobilizálatlan tartalékokkal rendelkezünk. Ez a tény, valamint az, hogy pártunk KB határozata alapján előtérbe került népgazdaságunk irányítási rendszerének továbbfejlesztése, kötelezővé teszi számunkra, hogy mind a központi, mind a közbeeső és csapattagozati gazdálkodási rendünket tökéletesítsük.

Mint közzismert, pártunk 1968-ban határozatot hozott a gazdasági mechanizmus reformjára, amely szerint a változások elsődleges célja a társadalmi termelés hatékonyságának a növelése, tartalma pedig a gazdasági érdekeltségre alapozott cselekvés hatókörének bővítése.

A cél megvalósítását szolgáló eszközrendszer kialakításánál abból indultak ki, hogy a népgazdaság fejlődésében meghatározó szerepet betöltő népgazdasági tervezés szervesen összehangolható az áru és pénzvviszonyokkal és a cél elérhető közvetett, döntően közgazdasági szabályozó eszközök alkalmazásával is és a népgazdaság tervszerű irányításának nem elengedhetetlen feltétele a tervfeladatok vállalatokra történő közvetlen lebontása.

Ezek az elvi alapok az azóta eltelt időszakban beváltak.

A gazdaságpolitika és gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése szempontjából alapvető tanulságok:

- a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésére vonatkozó határozatok megvalósítása tekintetében a késlekedés - különösen akkor, amikor a nemzetközi viszonyok romlanak - behozhatatlan veszteségeket és hátrányt idéz elő;

- a népgazdaság egyensúlyi helyzetének eredményei és tartós javítása csak a gazdaság teljesítőképségének, alkalmazkodásának lényeges fejlődésével, a termelés és termékszerkezet korszerűsítésével alaposztható meg.

A gazdaságunk helyzete és a világgazdaságban érvényesülő tendenciák elemzése alapján levonható az a következtetés, hogy helyzetünk stabilizálása szempontjából egyetlen lehetséges megoldás marad számunkra: gazdaságunk hatékonyságának és értékképző képességének fokozása. Ezt szolgálja a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése, mely lényegében nem más, mint átfogó intézkedési rendszer, amely kiterjed az irányítási rendszer egészére, a tervezésre, a gazdasági szabályozásra, az intézményi szervezeti rendszerre, az emberi alkotóképesség hatóereire.

A vonatkozó párhatarozatoknak és állami döntéseknek megfelelően a gazdaságirányítási rendszer olyan összehangolt továbbfejlesztésére van szükség, amely elősegíti az önálló vállalkozó jellegű aktív, dinamikus, innovatív-gazdálkodást és elősegíti a gazdaság belső tartalékai mozgósítását és érdekelte teszi a vállalati vezetést, a kollektívákat és az egyéneket a gazdálkodás hatékonyságának javításában.

Természetes, hogy ezen célkitűzések megvalósítása a gazdaság minden területére kihat, s mint ahogy utaltunk rá, az intézkedések átfogó megtételét igényli.

Nyilvánvaló az is, hogy a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése a hadsereget mint a társadalom egy részét is érinti. Megtélésünk szerint kettős feladat előtt állunk: egyrészt a felsőszintű gazdálkodást kell úgy korszerűsíteni, hogy az vállaljon garanciát a hadtápgazdálkodás körébe tartozó anyagok vonatkozásában az MN megbízható ellátására, másrészt olyan gazdálkodási, szabályozói rendszert kell kialakítani, amely biztosítja a takarékoságot és hatékonyságot a hadsereg belső gazdálkodásában, a csapatgazdálkodásban.

Ami a felsőszintű gazdálkodást illeti, tulajdonképpen a korszerűsítés vonatkozásában a minőségi és mennyiségi követelmények folyamatos érvényesítését kell hogy biztosítsa. Ezt elérni csak úgy tudjuk, ha összhangban a gazdaságirányítási rendszer fejlesztésével, az érdekeltségi rendszer elveit érvényesítjük, a kutatásfejlesztés tekintetében pedig egyértelműen a hadsereg érdekeit preferáljuk, azt saját kutatási és fejlesztési rendszerben valósítjuk meg, támaszkodva a népgazdaság megfelelő kutatóbázisaira, intézményeire. Sajátos helyzet alakult ki a ruházati szolgálat területén. A normagazdálkodást a pénzgazdálkodás váltotta fel. Kezdetben ez nagyon jó volt és jelentős megtakarítást eredményezett. Ma azonban ott tartunk, hogy az áremelkedés miatt állandóan „*futunk a pénzünk után*”, emiatt tendenciájában egy eladósodási folyamat részesei vagyunk (eladósodik a csapat, eladósodik a ruházati szolgálat), mely együtt jár a hadászati készleteink feltöltöttségi szintjeinek folyamatos csökkentésével is. Felvetődik a kérdés, térjünk-e vissza a normagazdálkodáshoz. Gondolom ez nem célravezető út. Célravezető az, ha az illetékes állami szervek honorálják a hadseregnek azt a kezdeményezését, amely jelentős megtakarításokat eredményezett, még pedig úgy, hogy a reális költségnövekedést minden különösebb „harc” nélkül garantálják.

A gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztése nem kisebb követelményeket támaszt a HDS belső gazdálkodási rendszerével szemben sem.

E vonatkozásban abból kell kiindulni, hogy az MN hadtápjában a gazdálkodás szervezése és végrehajtása kettős irányultságú. Egyrészt arra irányul, hogy biztosítsa az MN alaprendeltetésének eredményes teljesítéséhez szükséges hadtáp feltételeket, amely alapvetően a harcászati és kiképzés hadtáp feltételeinek megteremtését jelenti, másrészt gondoskodik a személyi állomány olyan szintű ellátásáról, amely méltó azokhoz a feladatokhoz, amelyeket megold.

E célokból következik, hogy a hadtápgazdálkodás hatékonysága is kettős értelmet kap. A kiképzés, harcászati és mozgósítás hadtápbiztosítása tekintetében a hatékonyság azt jelenti, hogy a célkitűzéseinket minél olcsóbban és minél kevesebb erő és eszköz ráfordításával tudjuk elérni, ami a személyi állomány részére nyújtandó szolgáltatásokat illeti. Itt az alapvető cél az, hogy a rendelkezésre álló lehetőségekből minőségben és mennyiségben a maximális ellátást tudjuk nyújtani részükre. Egyszerűen kifejezve az élelmezési normából nem akarunk takarékoskodni (időlegesen lehet), hanem a célunk az, hogy a norma nyújtotta lehetőségeket maximálisan kihasználjuk, s a személyi állomány részére minőségben és mennyiségben kifogástalan élelmezést biztosítsunk.

E tekintetben sok még a tennivalónk és a tartalékunk. Úgy gondoljuk, hogy akkor járunk el helyesen, ha tennivalóinkat a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésének célkitűzésével összhangban vizsgáljuk.

Ha pontokba foglaljuk, a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésének első alapvető feladata:

- az önálló vállalkozó jellegű, aktív, dinamikus és innovatív gazdálkodás megvalósítása.

Ez alapvetően azt követeli tőlünk, hogy tovább növeljük a különböző gazdálkodó egységek önállóságát, amely a döntés és a felelősség összhangján alapszik. A gyakorlatban nem másról van szó, mint arról, hogy a különböző vezetők legyenek felruházva önálló döntési hatáskörrel, amely erőteljesen helyezze kilátásba különböző esetekre a szigorú felelősségrevonást is. Más szóval: legyen jog, de legyen felelősség is. Ezzel párhuzamosan arra kell ösztönözni, nevelni szakembereinket, hogy aktív és dinamikus munkamódszerek alkalmazásával állandóan készen legyenek a gazdálkodás különböző kedvező lehetőségeinek kihasználására. Figyeljék a gazdaságban érvényesülő tendenciákat, a bátor vállalkozással, esetenként kockázatvállalással is mobilizálják a lehetséges tartalékokat. Tanítsuk meg őket arra, hogy a gazdasági döntéseik szerves része legyen az elemzés, a szükséges gazdaságossági számítások elvégzése, melyek alapján hosszabb távon is előrelátható a meghozandó döntések kihatása. E tekintetben ma már nélkülözhetetlen a számítástechnikai eszközök széles körű alkalmazása. Ha e vonatkozásban helyzetünket áttekintjük, akkor megállapíthatjuk, hogy már sok mindent tettünk, azonban ez nem elég, tovább kell lépünk és gyorsan, ugyanakkor azt is megállapíthatjuk, hogy még azokat a lehetőségeket sem használjuk ki, amelyekkel rendelkezünk. Ennek pedig az alapvető oka, hogy nem fordítottunk megfelelő figyelmet arra, hogy a törzset felkészítsük a számítástechnikai eszközök befogadására. Miután a számítástechnikai eszközök a hadtáp valamennyi tagozatában megjelentek, tovább nem halasztható feladatnak kell tekinteni mulasztásaink bepótlását. Ha ezzel kapcsolatban lehet valamit javasolni, azt tartjuk célszerűnek, ha ezt a „pótlást” egységszinten kezdjük, mégpedig ilyen kérdések tisztázásával: milyen lehetőségeket adna számukra a számítástechnikai eszközök alkalmazása; mit ad jelenleg; a lehetőség és a valóság közötti eltérés oka; mit kell tennünk annak érdekében, hogy a lehetőség és valóság közötti eltérést a minimálisra csökkentsük; s végül, milyen területeken – a vezetés tekintetében – kell új stílust, új módszereket alkalmazni. Ha ezt egységszinten elvégeztük, célszerű ha a fentiekben ajánlott módszer szerint szakszolgáltatónként a munkát magasabb egységeknél folytatjuk. A gépi feltételek javulásával együtt intenzíven folytatni kell gazdasági információ számítástechnikai eszközökre és korszerű adatátviteli rendszerre támaszkodó módjának a kialakítását.

A gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésének ilyen következő alapvető feladata:

- a gazdálkodás belső tartalékai mobilizálásának elősegítése; a különböző kollektívák és egyének érdekeltségi rendszerének kialakítása a gazdálkodás hatékonyságának javításában.

Erre vonatkozóan számos jó példával rendelkezünk. Gondoljunk csak a kisegítő gazdaságokra, vagy az üzemanyag-takarékosság premizálására. Ezek azonban még csak a kezdeti lépéseket jelentik. Az előrelépést e tekintetben csak az biztosítja, ha bátran „megeresztjük a fantáziánkat”.

Az érdekeltségi rendszer kifejlesztése szempontjából fontos feladatnak kell tekinteni gazdálkodási szabályozóink felülvizsgálatát, módosítását. Ha a gyakorlati tapasztalatokat figyelembe vesszük, akkor nyugodtan mondhatjuk, hogy e tekintetben valamennyi szolgálat részére aktuális feladat a szabályozók módosítása. Követendő módszernek ajánljuk, ha szolgálatonként áttekintjük az érvényben levő szabályozóinkat a következők szerint: 1. Az érvényben levő szabályozó(k) rendeltetése, alkalmazásuk célja; 2. Mennyiben töltik be a szerepüket; 3. Mennyiben alkalmasak a gazdálkodás továbbfejlesztésének ösztönzésére; 4. Mennyiben kell azokat módosítani; 5. Milyen új szabályozók alkalmazása szükséges.

A gazdálkodást felső szintről irányító szervezetek fontos feladata, hogy az érvényben levő szabályozókat – nem tekintve öröknek – állandóan figyeljék hatásukat, s időben tegyék meg az intéz-

kedéseket ott, ahol az szükséges, azért hogy a szabályozók ne gátolják, hanem folyamatosan fejtsék ki hatásukat a gazdálkodás takarékos és hatékony megvalósítására. Nagy segítséget jelentene a gyakorlati szakemberek számára, ha valaki, vagy valakik vállalkoznának a katonai közgazdasági kisszótár összeállítására és kiadására.

A gazdálkodási rendszerünk hatékonyságának növelése érdekében még számos teendőről lehetne szólni. A már érintett területeken kívül még egy kérdéssel foglalkozunk: *A gazdálkodás vezető és végrehajtó személyi állományának felkészítése, folyamatos nevelése, tanítása a jó tapasztalatok általánosítása.* E tekintetben abból az alapállásból kell kiindulni, hogy feladataink mozdítórugói, végrehajtói maguk az emberek. Hogy hogyan hajtsuk végre azokat, az döntő mértékben attól függ, hogy mennyiben vannak felkészítve feladatainak végrehajtására. Ha másképpen fogalmazunk, akkor nyugodtan mondhatjuk azt, hogy feladataink igényesebb végrehajtása tekintetében még jelentős tartalékokkal rendelkezünk. Csupán az szükséges, hogy legyünk figyelmesebbek az emberek iránt, gondoskodjunk elméleti fejlesztésükről, felkészítésükről. Sajnos azt kell mondani, hogy e vonatkozásban gyakorlati tevékenységünkben sok még a formalitás. Nem az szükséges, hogy a Tőkét tanulmányozzuk, hanem az, hogy a szocialista közgazdaságtan alapvető tételeit a katonai gazdálkodás területére aktualizáljuk. Ez a tevékenység a témák differenciált megközelítését igényli, mégpedig annak megfelelően, hogy a kérdések tanulmányozása a gazdálkodás milyen szintjén történik, a gazdálkodás adott szintjének mi az alaprendeltetése. *Pl.: a piac szerepének és hatásának tanulmányozása egész más szempontból szükséges a felsőszinten a középírányító szerveknél és végrehajtó tagozatokban.*

A személyi állomány alapos szakmai felkészültsége mellett *fontos szerepe van a politikai felkészülésnek.* Pártszervezeteink mindig nagy figyelmet fordítottak a gazdálkodás szervezésére és irányítására. Különböző fórumokon rendszeresen napirendre tűzték a gazdálkodás elemzését, a személyi állomány részére nyújtott szolgáltatások megvalósulását és meghatározták a kommunisták ezzel kapcsolatos feladatait. Napjainkban a gazdaságirányítási rendszer továbbfejlesztésének időszakában azt kérjük a pártszervezetektől, hogy a gazdálkodás fenti módszerek szerinti elemzése mellett bátorítsák, támogassák szakembereinket annak érdekében, *hogy merjenek újítani, új módon dolgozni,* melynek végső soron a hatékonyabb és takarékosabb gazdálkodás megvalósulásában, valamint a szolgáltatások színvonalának javulásában kell realizálnia.

A takarékos és hatékony gazdálkodásra való törekvés jó példáját szolgálja a fegyveres erők hadtáp anyagi és technikai szervei közötti együttműködés. A vonatkozó HB határozat még csak alig néhány éves, de máris – ha még csak kezdetiek is – vannak komoly eredményeink. Ez pedig azzal magyarázható, hogy az érintett szervek alapvetően megértették, hogy a jó együttműködés, a fejlesztési feladatok közös megoldása, a meglévő kapacitások, a szolgáltatások közös igénybevétele olcsóbbá, hatékonyabbá teszi létünket.

Néhány példa eredményeinkről:

A raktárgazdálkodás területén, amelyet az MN Hadtápfőnökség koordinál, az együttműködés kellőképpen szabályozott.

Az együtt-tárolás a hadtápanyagok közül üzemanyagokból és ruházati anyagokból a jelentősebb. Például: az MN 1. Üzemanyag-raktár „M” üzemanyagot tárol a Bács-Kiskun megyei Rendőr-főkapitányság részére, az MN Ruházati Ellátó Központ ruházati anyagot a BM, illetve az IM Bűntetvégrehajtási Országos Parancsnokság szervei részére. Ezeket azonban csak kezdeti eredménynek tekinthetjük.

A bevezetett díszpécses-rendszerű szállítás, az anyagmozgatás és rakodásgépesítés, a konténeres szállítás is együttműködési lehetőségeket kínál. A szállítások közös tervezése, szervezése és végrehajtása, a közlekedési szaktechnikai eszközök (rakodógépek, egységtrakományképző eszközök) kölcsönös igénybevétele területén az elmúlt években kezdeti eredmények születtek. Tulajdonképpen az együttműködés lehetőségei megteremtődtek.

A csapatok egészségügyi alapellátása, a megelőzés, gyógyítás, utókezelés területén is jelentős

eredményekről adhatunk számot. Az MN gyógyító intézeteiben 1983-ban 1314, 1984-ben 1276 főt ápoltak a társfegyveres szervek tagjai és hozzátartozói közül. Az MN hévízi, valamint balatonfüredi szanatóriumában évente a BM részére 238, a MOP részére 212, a Büntetésvégrehajtási Országos Parancsnokság részére 102 fő járóbeteg gyógykezelést ugyancsak mi látjuk el – a határőrséget a tartalékos orvosokkal.

Szoros a kapcsolat a HM és BM között az élelmezési gazdálkodás egyeztetése, egységesítése terén. Főnökségünk látja el szakmai segédletekkel (ételrecept gyűjtemény) a határőr egységeket. Az MN és az IM büntetésvégrehajtó területi szervei több helyen is közös kiségitő gazdaságot üzemeltetnek.

Az a tény, hogy *korszerűsödött ruházati rendszerünk, a textiltisztító és javító szolgáltatás, ugyancsak segítette közös munkánkat. Itt olyan szoros és gyümölcsöző együttműködés alakult ki, amely más területre és példaként szolgálhat. A MILTEXT-et kell kiemelni, mely biztosítja a ruházat közös fejlesztését, s megoldottuk a BM khaki egyenruhás állománya ruházati ellátását, a Katonai Ruházati Boltok együttes működtetésével.*

Jó példája – megítélésünk szerint – az együttműködésnek az, hogy az MN rendszeresen átadja az IM Büntetésvégrehajtó Országos Parancsnokságnak a rendszerből kivont, de még további felhasználásra alkalmas ruházati és felszerelési cikkeket.

Az MN üzemanyag szolgálata a már említett együtt-tárolás mellett a BM légirendészet részére üzemanyag-beszerzésben több alkalommal segítséget nyújtott. Ugyancsak az együttműködés példaként említem, hogy a BM-, a Vám- és Pénzügyőrség, illetve a Büntetésvégrehajtó szervek részére segítettük az MN-ben bevált ÁFOR üzemanyag-utalvány rendszeresítését.

Bölcsődei-óvodai szolgáltatásaink keretében jelenleg is közösen üzemeltetünk gyermekintézményeket a BM-el, illetve oldja meg a két testület saját üzemeltetésű gyermekintézményeiben a társfegyveres szervek tagjai gyermekeinek elhelyezését. Az MN és a MOP között üdültetési cseremegállapodás van érvényben, kölcsönös a segítség az együttműködő szervek hozzátartozóinak foglalkoztatása terén is.

Az eredmények mellett látjuk azt, hogy még jelentős mobilizálatlan tartalékokkal rendelkezünk.

Néhány gondolat a jövőbeni tennivalókról

A hadtáp részéről az eddigi együttműködési készséget, a nyújtott szolgáltatásokat mennyiségben és minőségben továbbra is célszerűnek tartjuk, biztosítjuk, sőt néhány területen növelhetjük is azokat a kölcsönös érdekeltég figyelembevételével.

Így elsősorban a ruházati ellátás területén kölcsönös „*közteherbivitel*” fejleszthetjük a Katonai Ruházati Bolthálózatot. Szükségesnek tartjuk – erre a HB is kötelez bennünket – ismételten megvizsgálni, hogy a nagyobb városokban közös ruházati boltot üzemeltessünk – az MN meglévő boltjaiból néhány alkalmas erre – illetve ahol szükséges, új boltok közös beruházását és működtetését kellene megvalósítani. A közös fejlesztésre jó alkalom kínálkozik például Pécsen.

Mint ismert, az MN-ben igen jó hatásokkal működő textiltisztító és javító üzemi hálózat épült ki. Ezek kapacitásának mintegy 8%-át a társfegyveres testületek – alapvetően a Belügyminisztérium és a Munkásőrség – kötik le. Ez alacsony mutató, lehetőségeink nagyobbak, többet tudunk nyújtani e téren is.

Az élelmezés területén az eddigi lehetőségek mellett félkész és készétel konzerveket tényleg ellenében nagyobb mennyiségben tudunk biztosítani. Célszerűnek látszik a kiségitő gazdaságok közös fejlesztése, a földterületek közös hasznosítása. Továbbra is lehetőséget látunk a nagy létszámú BM HŐR egységek központi élelmezési tárintézeteinkből történő ellátására.

Az egészségügyi szolgálatunk a jövőt illetően előreláthatóan a Központi Katonai Kórház rekonstrukciója miatt, az eddigi kontingenst (kórházi ágy) csak nehézségek árán lesz képes biztosí-

tani, azonban mindent megteszünk annak érdekében, hogy a speciális gyógykezelést igénylők az MN egészségügyi biztosítási rendszerében részesüljenek ellátásban. Ez vonatkozik a szanatóriumi kezelésre is. A fentiek felül teljesítjük a Határország egészségügyi biztosításával kapcsolatos kötelezettségeinket.

Javasoljuk annak megfontolását, hogy a BM Határország ösztöndíjas orvostanhallgatói az MN rendszerében kerüljenek katonai alapkiképzésre és ott végezzék el a csapatorvosi tanfolyamot is. Felajánljuk, hogy valamennyi társszervünk részére bevizsgáljuk a nem frissíthető gyógyszereket a továbbtárolás gazdaságosabb végrehajtása érdekében. Lehetőséget látunk arra is, hogy a helyőrségi rendelőhálózat kiépítését közösen végezzük, mindenek előtt Kaposvárott és Zalaegerszegen.

A szociális ellátás és üdültetés területén várhatóan az eddigi rendszerben dolgozunk, itt azonban meg kell említeni, hogy az MN diszlokációs változásaiból eredően néhány gyermekintézmény, melyeket közösen üzemeltetünk, részükre esetleg feleslegessé válik, illetve 1-2 helyen újat hozunk létre. Ez - későbbi együttműködés keretében - pontosítható.

Az MN üdülők kihasználtsága jónak ítéhető, a társfegyveres testületek igényjogosult tagjai - nem nagyobb létszámban - üdültetését biztosítani tudjuk. Ennek azonban ellensúlyozására igényt tartunk a BM és más fegyveres testületek üdülőiben az üdülési lehetőségek biztosítására. A jelenlegi megállapodást javasoljuk felülvizsgálni, mert e téren változatlanul jelentkeztek a csereüdültetés iránti igények.

Az üzemanyag gazdálkodás keretében továbbra is javasoljuk az MN által bevezetett saját fejlesztésű fegyvervédő olaj honvédségi átvétellel történő megvalósítását.

A raktározás közös megoldása elől nem zárkózunk el, sőt lehetségesnek tartjuk, ha erre igény van, az együtt-tárolás bővítését. Hasonló a helyzet a közúti gépkocsiszállítások terén kínálkozó lehetőségek kihasználásában is.

Megemlítem még a számvitel gépesítését. Az MN-ben a gépi számviteli rendszer megszilárdult. Bár kapacitásunk korlátozott, ennek ellenére úgy gondoljuk, kísérleti jelleggel, például a BM Határország egyes kerületi szervezetei beléphetnek az MN gépi adatfeldolgozás rendszerébe és ha beválik, adaptálni lehet mindenütt, ahol a feltételek megteremtődtek.

Az együttműködés gondozása, folyamatos ápolása szempontjából fontos szerepet tulajdonítunk a tapasztalatok átadásának és általánosításának. Erre jó lehetőséget kínál az évenként négy alkalommal megjelenő *Hadtápbiztosítás* című folyóiratunk. Felajánljuk, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel és szívesen leközzöljük mind az együttműködés, mind a gazdálkodás általánosan érdeklődésre számot tartó tapasztalatait.

A VII. ötéves tervben a fegyveres erők minőségi fejlesztése csak az erők és eszközök koncentrált, hatékony alkalmazásával biztosítható, mely nem nélkülözheti azt, hogy az együttműködés erre vonatkozó, már meglévő sok jó határozat megvalósításáért intenzívebben dolgozzunk, határozottabban tárjuk fel e területen levő lehetőségeinket, kötelezzük a középírányító és végrehajtó szerveinket arra, hogy kezdeményező és aktív tevékenységgel segítsék a közös érdekeinket szolgáló céljaink megvalósítását. (Szolgáltatónként 5 évre együttműködési megállapodásokat célszerű kötni.)

Befejezésül szükségesnek tartjuk, hogy néhány gondolatot kifejtünk arról, hogy napjainkban az élet minden területén, így a gazdálkodásban is megnőtt a tudomány szerepe és jelentősége. Ezt olyan tényezők támasztják alá, mint az, hogy világ- és hazai méretekben felgyorsult a technológiai fejlődés. A hadseregbe egyre bonyolultabb fegyverrendszerek áramlanak be, amelyek békében és háborús viszonyok között egyaránt újfajta ellátási, kiszolgálási rendek kialakítását igénylik, s amely párosul egy olyan jogos igénnyel, hogy biztosítsuk a rendelkezésre álló javaink hatékony és takarékos igénybevételét, illetve felhasználását.

Hol tud nekünk a tudomány az elkövetkező években segíteni?

- a gazdaságirányítási rendszer hadseregre gyakorolt hatásának feltárásában;

- a gazdasági fejlődés meggyorsításában;
- a gazdálkodás hatékonyságának növelését és ösztönzését szolgáló szabályozók kimunkálásában;
- a gazdálkodás belső tartalékainak intenzívebb feltárásában;
- a gazdálkodás elméleti megalapozásának segítségével;
- a gazdasági szervező munka javításában;
- a gazdálkodással kapcsolatos számvitel tökéletesítésében és a korszerű elemző, értékelő, információs rendszer kialakításában;
- végül, de nem utolsó sorban a háborús gazdálkodási ellátási rendszerre történő átállás kutatásában.

Úgy gondoljuk, hogy ezek azok a területek, amelyeken az elkövetkező években biztosítanunk kell a fejlődést, előrelépést. Ez pedig másképp nem lehetséges, csak a rendelkezésünkre álló tudományos potenciál széles körű mozgósításával.